

Naujienu Antroji Dalis

NR. 731

CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJOS LEIDINYS

XX METAI

DONELAČIO Į RUSŲ KALBĄ VERTĖJO TEISMAS SOVIETIJOJ

Josif Brodsky, kurs išvertė į rusų kalbą daug dalykų iš svetimų kalbų, jų tarpe Kristijono Donelaičio Metus, jaunas, vos 24 metų poetas Leningrade buvo suimtas, teistas ir apkaltintas kaip "parazitas", kurs "veltui valgo sovietinę duoną".

Laisvuose Vakaruose jo teismo Leningrade užrašai buvo gauti aplinkiniais keliais praeitą pavasarį ir ištaisai atspausdinti The New Leader rugpiučio mėn. numeryje.

Boston Globe dienraštis ta proga rugsėjo 1 d. nr. įsidėjo tokią vedamąją:

Pavojingi poetai

"Teismas Rusijoje nubaudė penkeriais metais prievartos darbų 24 metų amžiaus "neklaužadą" ir jam buvo pavesta krėsti mėšlą viename sovchoze (valstybiniame ūkyje) tolimoje dykoje šiaurėje. Kas tas kaltinamasis? Poetas. Jo nusikaltimas? "Jo parazitinis gyvenimas". Jo darbas nebuvo "socialiai naudingas".

Teismo proceso transkriptas (kopija) užrašytas vienos žurnalistės prieš teisėjos norą, šmugelio keliu gautas šiame krašte (JAV) labiau nei kas kita rodo, koks rūstus ir monolitinis tebėra gyvenimas Sovietuose, nepaisant kiek jie bekalbėtų apie atodbrėkį. Teismo teisėja rado nusikalstamą veiksma, kad poetas dažnai keitė savo darbą, norėdamas labiau patirti apie gyvenimą ir žmones".

Sovietų politinei policijai, kuri sukonfiskavo jo dienyne, laiškus ir poeziją, rašytą jam dar tebesant 16 metų, poetas atrodė potencialiai saugumo rizika, nes juose (tuose raštuose) galima buvo įžiūrėti priešvaldiškas tendencijas. Teismas ignoravo redaktoriaus paliudijimą, kad jaunuolis rodo originalumą ir gali pasidaryti talentingu rašytoju.

Kiek istorija siekia, ji yra polna pasakojimų apie poetus — jaunus maištininkus, šaukiančius prieš tiraniją. Jie buvo nepraktiški, svajotojai, pamintųjų ir nuskriaustųjų prislopinti balsai. Bet poetai savo uždegančiomis tiesomis įkvėpė ištisas žmonių generacijas. Matyti, Sovietų teismas neskaitė Shelley, kurs savo veikale "A Defence of Poetry" rašė, jog "Poetai yra nepripažinti pasaulio įstatymdaviai".

JOSIFO BRODSKIO TEISMAS

Leningrado Miesto Dzeržinskio Apygardos Teismo Posėdis. Sukilimo gatvė Nr. 36. Teisėjas: Draugė Saveleva. 1964 m. vasario 18 d.

JOSIFO BRODSKIO TEISMO PIRMOJI SESIJA

Teisėja: Kuo vertiesi?

Brodskis: Aš rašau poeziją. Mano nuomone, verčinosi vertimais...

Teisėja: Jokių čia "mano nuomonių"! Stokis stačias! Ne-

sišliek prie sienos! Žiūrėk tiesiai į teismą! Atsakinėk teismui tiksliai! (į užrašinėtoją): Tamsta tuojau liaukis užrašinėjusi arba aš turėsiu tamstą išmesti iš teismo salės! (Į Brodskį): — Ar turi pastovų darbą?

Brodskis: Aš manau, kad tai yra pastovus darbas.

Teisėja: Atsakyk tiksliai!

Brodskis: Aš rašiau poeziją. Aš maniau, kad bus spausdinama. Mano nuomone...

Teisėja: Mūsų neinteresuoja paties "nuomonė". Atsakyk, dėlko nedirbi?

Brodskis: Aš dirbau. Aš rašiau poezijas.

Teisėja: Mus tatai neinteresuoja. Mums žinigeidu žinoti, su kokiomis įstaigomis turėjai santykius?

Brodskis: Aš turėjau šokių tokių sutarčių su viena spaustuve.

Teisėja: Ar turėjai užtenkamai sutarčių, kad galėtum pragyventi? Išvardink jas, kokios tos sutartys, jų datos ir kokios piniginės sumos?

Brodskis: Aš tiksliai nepa-menu. Visos tos sutartys yra mano advokato rankose.

Teisėja: Aš klausiu tavęs!

Brodskis: Dvi knygos su mano vertimais buvo išleistos Maskvoje... (Jis jas išvardina).

Teisėja: Kaip ilgai dirbai?

Brodskis: Apytikriai...

Teisėja: Mus "apytikrumas" neinteresuoja!

Brodskis: Penkerius metus...

Teisėja: Kur dirbai?

Brodskis: Dirbtuvėje. Su geologų grupe...

Teisėja: Kaip ilgai dirbai dirbtuvėje?

Brodskis: Metus.

Teisėja: Dirbai ką?

Brodskis: Operavau obliuojamą mašiną.

Teisėja: Bet bendrai, kokia yra tavo specialybė?

Brodskis: Aš esu poetas, vertėjas.

Teisėja: O kas sakė, kad esi poetas? Kas patį įskaitė į poetų eiles?

Brodskis: Niekas. O kas mane įskaitė į žmonių rasę?

Teisėja: O ar studijavai šita?

Brodskis: Ką?

Teisėja: Būti poetu? Tu net nesistengei baigti gimnaziją, kur jie paruošia, ... kur jie moko...

Brodskis: Aš nemaniau, kad tatai yra galima gauti mokykloje.

(Tęsinys 6-me psl.)



Yellowstone Parko juodoji meška atsivedė keturis meškiukus, kuriuos ji išsivedė pamokyti, kaip kalnais laipti ir maisto ieškoti. Meškos labai retai atsiveda po keturis meškiukus

ALEKSANDRAS PAKALNIŠKIS

PRIEŠ 25 METUS

(Tęsinys)

Apie Kužius ir Šiaulius pastebėjau įdomų javų kūlimo būdą. Laukuose buvo pastatyta motoru varoma kuliamoji, į kurią javus kišo tiesiai iš vežimo. Pravažiuodamas vienoje vietoje mačiau, kaip vienas vežimas buvo bebaigiamas tuštinti, o čia pat jau laukė pilnas kitas vežimas. Reiškia — krovė gubas į vežimą, vežė prie kuliamosios ir ten pat laukuose tiesiai iš vežimo javus į ją vertė. Kitas vežimas krovėsi šiaudus ir vežė į daržines, o trečias — grūdus į klėtį. Ir šitokią mašinavonę ne vienoje vietoje mačiau. Nebereikalinga buvo tiems ūkininkams jauja.

Šiauliai buvo jau kiek pažįstami, nes važiuojant pro šalį traukiniu buvo tekę juose sustoti. Bet tik dabar, įvažiuodamas plentu nuo Kursėnų, pamaniau, kad tai tikrai labai didelis miestas. Sodrelyje pailsėjau, Bubių pieno užkandinėje popietavau ir išvažiauvau Pakruojo link.

Varginga kelionė buvo nuo Šiaulių iki Pakruojo. Nebuvo galima skystis iki Kairių, kol važavau plentu ir kol beveik visą laiką pakalniui važiuoti teko. Dar kompanijoną iki Kairių turėjau, tai ir nuobodu nebuvo. Bet paskui... Kelias amžinai vienodas. Siauras, gražiai išpiltas vieškelis. Railosi jis per lygius laukus, kartais greta einantį siaurąjį geležinkelį perkerta. Jokio kalnelio, prieš kurį būtų progos nuo įgrįsusio dviračio nultipti, jokios pakalnėlės, kuria nors

kelis žingsnius dviratis neminamas pabėgėtų. Ir tip ištisas tris dešimtis kilometrų. O dar visą laiką prieš vėją. Mini, mini — o dviratis kaip nebėga, taip nebėga. O saulė negailestingai kepina. Važiavau tuo keliu per pačią kaitrą, nes iš Šiaulių išvykau apie pusę dvyliktos, o į Pakruoją pribuvau trečią valandą.

Baisiai nuobodus kelias. Lygios, nuobodžios apylinkės. Nieko kito, rodos, nesimatė, kaip tik visose pusėse besiskerčiojo vėjiniai malūnai.

Teko ne sykį užėti kur į kiemą atsigerti. Šuliniais tai jau negalėjo to krašto žmonės didžiuotis. Kaip tik už Šiaulių, taip tuojau ir prasidėjo šuliniai tokie netvarkingi, kad žemaičiui iš jų tikrai baisu gerti buvo. Mediniai supuvę rentiniai, kitur net akmeniniai, lentų tvorelė apie šulinį, ir čia pat purvynas. Šuliniai gilūs, vanduo šaltas, ir būtų jis galėjęs būti puikus gerti, jeigu nebūtų buvęs medžio puvėsių ir įvairių nešvarumų pribiręs.

Vienoje vietoje, kai užsukęs paprašiau šalto vandens, moterėlė apgailėstavo, kad aš truputį per anksti pribuvęs. Jeigu bent pusvalandį vėliau, tai būčiau, girdi, galėjęs gauti šviežio alaus, kuris dabar dar teberūgštąs. Tai man priminė, kad artėjau į kaimo alumi pagarsėjusį Biržų kraštą.

Tarp Šiaulių ir Pakruojo pravažiavau du bažnytkaimiu. Kairiai, kuriuos jau minėjau, buvo netoli nuo Šiaulių, bene prie prasidedančios Kruojos griovio.

suotais batais, tuojau pradėjo su kitais savo šeimos nariais man nesuprantama latviška kalba šnekėtis. Ir pačioje gegužinėje daugiau girdėjau kalbant latviškai, negu lietuviškai.

Rugpjūčio mėnesio 14-tos dienos rytą atsiveikinau su Nemunėliu ir leidau si į kitų trijų dienų kelionę — atgal prie savo gimtojo Babrungo. Iki Biržų važiuau tuo pačiu keliu kaip ir atvažiuodamas. Iki pat Biržų palydėjo mane Petras. Kelionė buvo nenuobodži, nes visą laiką dalinomės įspūdžiais iš kelių praleistos nakties gegužinėje. Biržuose susitikome dar viena tą naktį susipažintą mergaitę, ir visi trys ėjome apžiūrėti Radvilų pilies.

Radome tvirtovę, panašią į tvirtovę apie Kauną, tik mažesnę, kurios viduryje stovėjo milžiniškų rūmų likučiai. Sienos dar gana gerai išsilikusias, beveik visur dar ne antras aukštas nenugriuvęs. Bet nebuvo tik sienos. Buvusių langų angos jose neįėjau įspūdį darė. Rodėsi, kad matai milžinišką kaukolę. Tai tiek nebuvo likę iš mūsų garsiosios praeities.

Tvirtovėje stovėjo senoviškos, juokingai trumpos patrankos. Mano vadovai papasakojo man, kad iš tos pilies buvo paimti ir Kaunan nugabenti tie liūtai, kurie saugojo įėjimą į Vytauto Didžiojo muziejų.

Tvirtovės aikštė į gražią poilsio vietą paversta. Gėlynai, takai, suolėliai. Pačiame viduryje — paminklas Radvilai. Čia pat ežeras. Tik pavėsiu ten per maža tebuvo.

Aplankėme Biržų muziejų. Ekspонатų jame daug, bet per maža vietos. Viskas ant kits kito sugrūsta. Nors tvarkyti mėginta kad ir vietos neturinti. Čia, žiūrėk, viename pasienyje karo skyrius, ten istorinių dokumentų skyrius, nedidokas kambario viduryje liaudies meno skyrius, ir taip toliau. Istoriijos studentams vertėjo šituo muziejumi susidomėti, nes ten, mačiau, nemažai senų dokumentų buvo.

Išžiūrėjau į Biržų miesto herbą. Elipsio formos dugnas, įstrižaine perdalytas pusiau. Kairioji dalis mėlyna, o dešinioji — geltona. Geltonoje dalyje juodos spalvos erelio sparnas ir koja. Koja pertiesta per įstrižainę į mėlynąją dalį, ir ten laiko baltą, trimis kryžiuokais papuoštą pasagą. Visas dugnas, būdamas šiek tiek pailgas, stovi vertikaliai. Prie kiekvieno jo galo žmogaus galva su sparnais, jį apglėbusiais. O visą tą kom-

binaciją dar supa medžio lapų vainikas.

Ilgai Biržuose nebetrukau, nes iki nakvynės dar turėjau nuvažiuoti apie 45 kilometrus. Pusę dvyliktos juos apleidau, o pirmą jau buvau Saločiuose, Taigi — pasileidau keliauti jau tokiomis vietomis, kurių atvažiuodamas nemačiau. Pasukau daugiau į šiaurę, į Lahvijos parubežį.

Kelias tarp Biržų ir Saločių buvo blogas.

"Kas tie Saločiai?" — pagalvodavau kelionei tebesiruodamas. Dabar pamačiau. Tai Mūšos pakrantėje, Latvijos parubežyje besirandąs nuskurdęs bažnytkaimis, kuriame ne tik kad saločių, bet net nė mėsos, nė sriubos pietums negalėjau gauti. Tiesa — vadinosi Saločiai miesteliu. Ir valsčiaus centras ten buvo. Buvo dar restoranas (karčiama), arbatinė ir kelios krautuvėlės.

Toje vienintelėje Saločių arbatinėje papietavau. Petro sesutė atsiveikindama buvo įdavusi man kažko priešpiečiams. Dabar aš juos išvyniojau. Radau ne priešpiečius, o visus pietus. Nusipirkau limonado ir gerai užkirtau. Arbatinės savininkas buvo žydas.

Toliau mano kelias vedė į Žeimelį. Maudytis tą dieną nutariau Islikyje, kurį turėjau rasti tarp Saločių ir Žeimelio, todėl pro Saločius tekančioje Mūšoje nesimaudžiau ir ilgai Saločiuose nebuvau.

Pavažiavęs iš Saločių du ar tris kilometrus, pakelėje prie dar į vienkiemius neišskirstyto kaimo radau įdomų kryžių. Visas jis buvo labai išmargintas, o stiebe įrengtos dvi koplyčios. Vienoje stovėjo šventas Antanas, o antroje Vytautas Didysis. Kryžiuje buvo įrašas: "Atminimui 500 m. D. L. K. Vytauto Sunkaktuvėms Paminėti 1430 — 1930. Fondas Sakarnių Jaunimo 1930 VI.".

Atvažiuavęs prie Islikio teko nusivilti. Radau upę be vandens. Tai greičiau ne upė, o senai iškastas didelis kanalas, kurio dugne galėjai sausomis kojomis vaikščioti. Šiaip taip suradau vienoje vietoje dar nebaigusią išdžiūti pelkę, kurioje bent kojas nusiplovčiau. Buvau pavargęs, todėl tame Islikio kanale atsiguliau ant vejės ir truputį užmigau.

Tuojau už Islikio, Saločių — Žeimelio ir Vaškų — Bauskos kelių sankryžoje, buvo Kiburių bažnytkaimis. Parapijos cent-

ras. Bažnyčia medinė, mėsos spalvos.

Apie šešetą kilometrų prieš Žeimelį buvo Noreikų kaimas, kuriame daug ūkininkų Noreikų, tada gyvenė. Pas vieną jų zadėjau prašyti nakvynės. Iš Linkuvos buvau gavęs tokią puikią rekomendaciją, su kuria niekur nežūtum. Mat tie linkuviškiai artimi Noreikų giminės buvo. Rekomendacijoje, parašytoje ant vizitinės kortelės, buvo pažymėta, kad aš esu "sudentas mokytojas". Taigi — titulu buvo nesigailėta. Be to, ten buvo prašoma duoti man nakvynę ir stipriai pavaigyti. Kortelės kampe smulkiom raide būvo parašyta: "Stase, pasirūpink svečiu!" O ta Stasė buvo aštuntos klasės gimnazistė.

Turėdamas tokią puikią rekomendaciją, drąsiai nusėdau nuodivračio. Per kiemą becinančios mergaitės. Vieną iš jų supratau kalbamąją Stasę esant. Jai tuojau ir įteikiau savo "kredencialus". Ji nuėjo į trobą, o aš pasilikau pas dviratį laukti, kokie bus rezultatai, nors buvau įsitikinęs, kad bus jie man palan-

kūs. Laukdamas girdėjau viduje grašiai skaitant mano rekomendaciją. Po valandėlės išėjo jau pati šeiminkė ir maloniai kvietė į vidų.

Nakvynę turėjau klebonišką. Nepaprastai vaisingi žmonės. Ne tik kad "stipriai pavaigyti" gavau, bet turėjau dar paragauti puikaus naminio vyno.

Noreikų kaime senais laikais buvusi reformatų bažnyčia ir kapa. Kapų liekanos tebesančios, o to ūkininko, pas kurį nakvojau, jauja esą pastatyta iš sugriautos bažnyčios rąstų. Buvęs laikas, kada visas kaimas buvęs virtęs reformuotais. Bet dabar čia jau visi katalikai esą.

Iš tų pasakojimų matėsi, kad toje vietoje ypatingai aštriai reikėsi religijų kova, kuri 17-tame amžiuje buvo sujudiniusi mūsų tėvynę.

O su Kiburių bažnytkaimiu buvusi beveik panaši istorija kaip su Kražiais. Ilgą laiką Kiburiuose jokios bažnyčios nebuvo, nes, senai sugriuvus, naujos rusų valdžia neleidusi statyti.

Žmonės čia labai trūksta ug-

SACRED HEART SCHOOL

RESIDENT SCHOOL FOR BOYS — GRADES 4 THRU 8
"WHERE YOUR SON ENJOYS ATTENDING SCHOOL"

Kindly Write For Brochure and Details

Registrar Office

Conducted by — BROTHERS OF THE SACRED HEART
ANDOVER, MASSACHUSETTS

NOW AVAILABLE!

The Much Sought After Book

"A TEXAN LOOKS AT LYNDON"

by J. EVETTS HALEY

Noted Southwest historian and cowman. The author most qualified to write the true story of how Lyndon Baines Johnson acquired immense wealth while a public servant, rising from a school teacher to the Presidency of the United States. Read this well documented book. Learn the truth of the now notorious Ballot Box 13, about the Billy Saul Estes case, and L. B. J.'s protege, Bobby Baker.

Send \$1.10 postpaid to:

ADELPHI BOOKS, INC.

5056 RICHMOND AVE. — HOUSTON 27, TEXAS

Tel. MO 6-1433 Area 713

Above is a paid advertisement by Adelphi Books, Inc.

D E M E S I O

FIRMA

Package Express & Travel Agency, Inc.

Vyr. Įstaiga

1530 Bedford Ave., Brooklyn 16, N. Y.

Tel. IN 7-5522

Pagal susitarimą su Sovietų Sąjungos Vnešpiltorg priima užsakymus iš Amerikos gyventojų dovanom, aukštos kokybės sovietinėmis prekėmis, kurios bus įteiktos be jokių muitų ar kokių primokėjimų giminėms, gyvenantiems Sovietų Sąjungoje.

Didelis prekių pasirinkimas; tarp jų automobiliai, motociklai, dviračiai, televizijos aparatai, šaldytuvai, radio aparatai, siuvamos mašinos, foto aparatai, laikrodžiai, akordeonai ir t. t.

Prekių pristatymas garantuojamas per 5 iki 40 dienų, atsižvelgiant į tai, koksai daiktas dovanom parenkamas.

Reikalaukite telefonu ar raštu katalogus, kuriuos gausite nemokamai iš mūsų Vyr. įstaigos.

Package Express & Travel Agency, Inc.

NELAUKITE - RYTOJ GALI BŪTI PERVELU!

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius, ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimėi išitikus, neturėsite jokių nemalonumų.

"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"

O'MALLEY & McKAY, Inc.

222 WEST ADAMS STREET KAMBARYS 1043
Telefonas: CEntral 6-5206

Generaliniai Agentai šių Kompanijų:

COLUMBIA INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
LUMBERMEN'S INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
MICHIGAN FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE CO.
MASSACHUSETTS BONDING & INSURANCE CO.

niakuro. Net spaliai krosnyse sukūrenami.

Iš noreikų išvažiavau Žolinės rytą. Buvau pasiryžęs tą dieną nuvažiuoti iki Papilės. Reikėjo pervaziuoti Žeimelį ir Joniškį, kuriuose buvo atlaisdai.

Žeimelį pervaziavau dar anksti. Tebebuvo jis tuščias. Tik bagamazų palapinės pasiruošusios jau laukė žmonių.

I atlaisdus važiuojančius pradėjau sutikti pusiaukelėje tarp Žeimelio ir Joniškio — važiuojančius jau į Joniškį. Esant man prie pat Joniškio, pėsti ir važiuoti jau plaukte plaukė. Tas pats buvo ir Joniškį pervaziavus. Paskui, žinoma, juo toliau nuo Joniškio, tuo vykstančieji į atlaisdus pradėjo retėti. Paskutinius į Joniškį važiuojančius sutikau ties Jauneikių bažnytkaimiu apie vienuoliktą valandą.

Atlaisdininkų vežimėliai buvo blogi. Tokių brikų, kaip žemaitijoje atlaisdų dienomis, čia nesimatė. Kaimai apie Joniškį daugumoje dar neišskirstyti į vienkiamius. Ūkininkų sodybos gražios.

I Gruzdžius pribuvau apie pusę antros po pietų. Miestelis esąs menkas — vos iš bažnytkaimio išbėgęs. Didumo, sakysime, kaip Plateliai. Bet bažnyčia didelė, graži. Priešais šventorių rinkos aikštė, o jos viduryje vėliavai stiebas. Pašventoryje stoviniuoja keliolika žmonių, dar neišsiruošusių į namus.

Gruzdžiuose pietavau. Šaulių klube. Tame pačiame klube gretimame kambaryje piliečiai maukė skaidriąją.

Pusvalandį pavažiavęs nuo Gruzdžių Papilės link, privažiavau šiupelių bažnytkaimį. Maža, medinė bažnytelė. Priešais šventorių pievelė, kurioje gausu vietos žmonių kultūrinės veiklos žymių. Prie į žemę įbesto baslio prisegta lentelė su paršu, skelbiančiu, kad čia Maironio aikštė. Pasodintas joje "Klaipėdos medis", bestovįs gražus pavasarininkų paminklas Kristui - Karaliui, na — ir vėliavai stiebas. Čia, matyt, darbščios, žmonėms vadovaujančios rankos būta.

Vienas dalykas važiuojant į Papilę mane visą laiką erzino, būtent: beveik iki pat Papilės pakelės rodyklės skelbė, kad aš važiuoju ne į Papilę, o kažkokią Pagam. Tuo tarpu mano žemėlapyje nesimatė jokios Pagamės, esančios tarp Gruzdžių ir Papilės. Argi Papilė būtų jau perkrikštyta į Pagamę? Teko ne sykį pas žmones pasitikrinti, ar nesu paklydęs. Vienas jau netoli Papilės gyvenęs ūkininkas irgi pasijuokė iš šitokio pakelės rodyklių sutvarkymo.

Pradedant nuo šiupelių atsirado pakelėse miškų. Žeimelio — Joniškio — Gruzdžių ruožė jų nebuvo. Apylinkės jau buvo gražios. Tik neaišku man paliko, kokiu tikslu kelias iš Gruzdžių į Papilę taip baisiai suraišytas, toks nepaprastai vingiuotas. Šuliniai ir čia buvo nešvarūs, kaip ir visoje šiaurės Lie-

Petronėlės Liudžiuvienės žodžiai

Ponia Petronėlė Liudžiuvienė, ilgametė Cleveland, Ohio, gyventoja, šių metų atostogas praleido Chicagoje. Jūsų korespondentas, prieš išvažiuojant poniai į Clevelandą, užklausė jos kelis klausimus. Štai tie klausimai ir ponios Liudžiuvienės atsakymai:

1. Ką šią vasarą veikėte?

— Drauge su Čiurlionių šeima (duktė, žentas ir anūkai) atvykome į Chicago Kapų Puošimo dieną. Rytą visi praleidome Liet. Tautinėse Kapinėse, kur kopyčioje padėta mano vyro Juozo Liudžiaus urna. Prie urnos — Liudžiaus nuotrauka, o iš dešinės, kamputy, medinis kryželis. Dirbtinos gėlės — ramunės ir vosilkutės. Jo mylimos laukų gėlės...

— Jau įvažiuodami į kapinių plotus, išgirdome grojant Chopino laidotuvių maršą, paskiau Ave Maria ir kitas tai dienai tinkančias liūdnas melodijas. Erdvioje Kapinių pievoje buvo pastatyta estrada. Ten buvo kalbos ir chorai.

Anūkė Dalia, jūrų skautė,

tuvoje.

Papilės miestelio viduryje ant aukšto pjedestalo pasilipęs stovi natūralaus didumo Simanas Dūkantas. Praėjau pro jį nė nesustodamas. Perėjau miestelį šalia savęs dviratį stumdamas, ir nuvažiuavau Vieksnių link.

Ketvirtame ar penktame kilometre už Papilės pasukau iš kelio pas gerus, senus pažįstamus. Pas juos net pusantros dienos ilsėjau. Ventoje maudžiausi ir laiveliu važinėjau.

Nuo gražiosios Ventos pakrantės pasikėliau rugpiūčio 17 dieną 2 val. po pietų. Per pusšios valandos 65 kilometrus kelio padaręs, pusę aštuonių vakaro buvau tėviškėje. Važiavau per Tryškius, Telšius, Lieplaukę. Papilės — Tryškių vieškelioje pravažiavau šiaudinės bažnytkaimį. Tryškiai esą vidutinio didumo miestelis, mažesnis už Plungę. Nuo Tryškių jau kalnuotas kelias prasidėjo, ir toks buvo jis iki pat mano tėviškės.

Grįžau į tėviškę, po devynių dienų nebuvimo joje, po šešių dienų sėdėjimo ant dviračio, kiek išvargęs, bet kartu ir sustiprėjęs. Jaučiau, kad tas dviračio sportas davė man ne tik nuovargio, bet ir energijos. Veidas, ištisas šešias dienas saulei ir vėjui išstatytas, buvo smarkiai įdeges, o jo bruožuose atsimušė tas kas dieną ir kas valandą lėkimas pirmyn, tas akim į priešais gulintį kelią veržimasis.

O kas būtų galėjęs pasiūlyti ką gražesnio už tą laisvę, kurią jauti važiuodamas svetimu, nežinomu kraštu, kai žinai, kad tavęs jokie ryšiai su jokia žemės paviršiaus vieta neberiša, kada gali pasukti ir keliauti į kurią tik pusę nori. Šitai tegali suprasti tik tas, kas pats yra keliauęs.

(Pabaiga)

surado lietuvišką vėliavėlę ir idėjo ją į gėlių vazą prie Liudžiaus urnos. Tai buvo gražu. Mane labai sujaudino. Anūkas Jūris, taip pat skautas, laikėsi ramiai ir buvo susikaukęs, kas prie jo gyvumo retai pasitaiko. Tokia buvo mano pirmoji diena Chicagoje.

— Apsistojau pas savo gerširdę giminaitę ir pradėjau sunkų darbą — ieškojau sau kambario. Praėjo trys savaitės, kol susiradau. Kur kambarys buvo patogus ir gražus — tai jo kaina didelė. Dauguma jų buvo antrame aukšte, o aš norėjau gyventi pirmame. Susiradus patogų kambarėlį, tuojau prisėdau prie Juozo Liudžiaus raštų antrojo tomo. Šiam tomui beveik visa medžiaga jau buvo praeitą vasarą atrinkta ir aptvarkyta. Peržiūrėjau iš naujo visus straipsnius.

2. Kokios apimties bus antaras Liudžiaus raštų tomas?

— Antroji knyga bus maždaug tokio pat dydžio ir tokio pat formato, kaip ir pirmoji. Porą mažų straipsnių, kurių mintys pasikartoja kituose didesniose straipsniuose, aš išėmiau.

— Antrame tome, be straipsnių politiniais ir pasaulėžiūriniais klausimais, bus įdėta keli reportažai iš kultūrinio Clevelando visuomenės gyvenimo. Toliau bus kelių artimų žmonių atsiliepimai apie Liudžiaus asmenį ir ištraukos iš Liudžiaus raštų 12 laišku. Daugiausia į Lietuvą. Tuose laiškuose aiškiai atsispindi jo jo graži siela ir pasiilgimas tėvynės.

— Štai, jau trys mėnesiai Chicagoje, ir negaliu pasakyti, kad mano darbas jau būtų užbaigtas. Tiesa, vieną mėnesį darbo išbraukė iš mano plano netikėtai mane užklupusi liga. Tai buvo liepos vidury, bet aš iki šiol dar nėsu pilnai atsigavusi... Padirbu valandėlę, ir pavargstu, turiu daryti pertrauką. O darbas tas mano dūšiai toks mielas ir artimas.

3. — Kada planuojate išleisti?

— Ilgai negalvodama, galiu pasakyti tikrai savo pageidavimą: Norėčiau tą brangią knygą dar šiais metais pamaityti. Bet tolimesni sprendimai priklausys leidėjui — Chicago Lietuvos Literatūros Draugijai. Kai tik šios draugijos išde atsiras kiek pinigų, tai knyga ir bus atiduota spaustuvėn. Kaip Literatūros Draugija padarys, taip bus gerai, — baigė pasikalbėjimą ponias P. Liudžiuvienė.

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

CHICAGOS SVARIAUSIAS IR
MODERNISKIAUSIAS DARŽAS
BUČO DARŽAS
WILLOW WEST INN
AND PICNIC GROVE
83rd and Willow Springs Road
WILLOW SPRINGS, ILL.



NAUJI VEIDAI. — Čia matote tris dailius naujų Paryžiaus manekentų veidus. Iš viršaus žemyn: Nodja, 19 m., iš Rusijos; Mercedes, 23 m., iš Čekijos, Monika, 20 m., iš Lenkijos.

H. R. STEIN

Sunkus uždavinys

Liudviko Pilypo valdymo metu Paryžiaus centriniame pašte buvo gautas laiškas iš Rusijos su keistu antrašu: "Didžiausiam Prancūzijos poetui".

Laiškų skirstytojai nebuvo tikri, kas yra didžiausias Prancūzijos poetas. Kai kurie neteigė, kad visi garsiausieji poetai jau mirę, kiti vėl protestavo, sakydami, kad siuntėjas turėtų galvoje garsiausią iš gyvųjų tarpo. Negalėdami sutarti, skirstytojai nunešė laišką pašto viršininkui. Bet ir tas aukštas valdininkas, nepasikliaudamas savo žiniomis, nesugebėjo išspręsti tokio sunkaus ir keisto uždavinio. Buvo sušauktas pašto aukštesniųjų tarnautojų posėdis, ir pašto viršininkas pasiūlė nuspręsti, ką reikia laikyti didžiausiu Prancūzijos poetu. Kadangi buvo pareikšta daug skirtingų nuomonių, tai buvo nutarta balsuoti. Daugiausia balsų gavo Lamartine, gyvenęs Universiteto gatvėje.

Gavęs laišką ir perskaitęs adresą, Lamartine pasakė laiškanešiui:

— Garsiausias mūsų poetas — Viktoras Hugo. Taigi, nuneškite jam šitą laišką į Rue Royale!

Laiškanešys be ypatingo susidomėjimo pataisė adresą, perbraukęs senąjį.

Bet Hugo, perskaitęs adresą, pašoko ir pasakė, kad laiškas vis dėlto rašytas ponui Lamartinui. Vėl teko eiti pas Lamartiną, o iš ten — vėl pas Hugo. Pagaliau laiškanešiams įgrįs tas beprasmiškas žaidimas, ir pašto viršininkas nutarė atidaryti voką. Laiško turinys buvo šitoks:

"Didžiausiam Prancūzijos poetui, ponui J. Moetui, geriausią šampano gamintojui, siunčiu geriausių linkėjimų

Rusijos Didysis Kunigaikštis Konstantinas".

Pašto viršininkui buvo labai gerai suprantamas šitoks laiškas.

Vertė E. J.

PSICHOLOGIJOS PATARĖJAS

Parentas pedagogų psichologų mokslinių tyrinėjimų duomenimis
Redaguoja Med. Daktaras Jonas Adomavičius,
Amerikos Lietuvių Vaiko Ugdymo Draugijos, Inc. — Alvudo atstovas

INDIVIDO PADĖTIS VISUOMENĖJE

Klinikinis psichologas prof. Albinas Liaugminas, Ph. D., Chicago, Ill.
(Alvudo Kultūrinio Penktadienio paskaitos dalies santrauka)

Kiekviename žmoguje yra dvi kryptys - tendencijos: socialėjimo ir individualėjimo.

Psichologinė tiesa

Kiekvienas žmogus yra dvejo- pas: trokštąs individualėti ir socialėti. Mes norime būt indivi- dais — stipriais, atspariais ir įtakingais; mes norime, kad kiti apie mus gerai kalbėtų, kad mes daug padaryti galėtume, kad turėtume stiprią-kietą nuomonę. Iš kitos pusės, mes geidžiame socialumo. Mes norime, kad kiti su mumis skaitytųsi, kad kiti priimtų mus į savo bendruomenę. Mes norime, kad pasidarytume neišvengiamai kitiems reikalingi, nes ir mums kiti būtina reikalingi yra.

Socialumas ir individualumas — reikalingi abu normaliam gyvenimui

Žmogus per gyvenimą eina dviem kryptimis. Jis prisitaiko prie kitų, nes ir kiti jam reikalingi. Tos dvi kryptys yra lygiai reikalingos suaugusiam žmogui, kad jis galėtų gyventi normaliai.

Kaip namas yra sudėtas iš plytų, taip ir visuomenė iš indivi- dų. Namas yra tuo atsparesnis, kuo jis iš sveikesnių plytų sudėtas. Tas pats ir su mūsų visuomenė: kuo atsparesnė indivi- dualybė-asmenybė turi ją sudarą žmonės — tuo ta visuomenė yra stipresnė, turtingesnė, sveikesnė. Šalia plytų reikia dar ir cemento, kuris plytas sulipdytų. Tik tada pasidaro pastas-rūmai. Taip yra ir socialiniam gyvenime. Žmonės — indivi- dai virsta visuomenė tada, kai jie esti rišami koku nors socialiniu jausmu. Kas plytom cementas sudarant tvirtą namą — tas žmogus socialumo jausmas, sukuriant kūrybingą visuomenę.

Balansuota visuomenė: individuali ir sociali — žmogaus laimės pagrindas

Kas atsiktų, jei mes eitume vien individualėjimo kryptimi? Tada mes taptume visi indivi- dualistais: kitas kito neapkęs- tume, kitas kito matyti nenorėtų. Tokia visuomenė žlugtų. Ir tie patys individai negalėtų išsilaikyti, kaip kokie Robinzonai.

O kas atsiktų, jei žmogus

būtų vien sociali būtybė ir nieko daugiau? Tai būtų žmogeliai be valios, be iniciatyvos, be savo nuomonės. Tokiam pasakius: dabar naktis, tai nors ir diena būtų, jis sakys — „Taip, dabar naktis“. Ir ką tokiam nesakytum — jis viską priimtų už tiesą. Išeina, kad sveika visuomenė turi būti sudaryta iš dvejopų asmenų — iš balansuotai indivi- dualių ir socialių žmonių.

Vaiką reikia ugdyti

visuomeniškai ir individualiai

Dabar, grįžtant prie vaiko, bus aišku, kad vaiko asmenybei augant minėtom dviem socialumo ir individualumo kryptimis, reikia minėtas dvi kryptis vaike ugdyti. Jeigu šios dvi kryptys vaike bus užkirstos — vaiko asmenybė bus užblokuota.

Taip, kaip vaiko kūnas reikalauja augimui maisto, oro ir veiksmo; jeigu ką nors iš tų trijų užkirsi — vaikas neišsivystys tinkamai. Taip ir su vaiko individualumo vystymusi — vaikas siekia moralinės jėgos: jis nori imponuoti, būt savarankiškas ir pasitikėt savimi. Tai yra vaiko individualinis tikslas — palinkimas.

Iš kitos pusės — vaikas trokšta meilės ir pripažinimo. Tai jo socialinis tikslas. Iš paviršiaus atrodytų, kad tie du tikslai lyg ir prieštarautų vienas kitam. Iš vienos pusės vaikas nori užkrauti savo norus tėvams bei kitiems suaugusiems; jis nori padaryti pagal savo pageidavimus. Iš kitos pusės, vaikas nori būti mylimas, nori būti įtrauktas į bendruomenę — kad kiti jį skaitytų savu, kad jis nebūtų išskirtas; kad jis nepasijustų netekęs saugumo ir savo gyvavimo. Tai du skirtingi žmoguje tikslai.

Tėvai turi suderinti vaike esamus priešingus nusiuteikimus

Tėvam tenka minėtus du vienas kitam priešingus nusiuteikimus vaike suderinti. Reikia išspręsti ši užduotis taip, kad abu vaike esą polinkiai būtų ugdomi paraleliai. Tai nėra lengvas uždavins. Nelengvas dėl to, kad

čia reikia suderinti du vienas kitam priešingus polinkius.

Mūsų tėvai - protėviai tikrai gal turėjo daugiau nuojautos ir tą klausimą lengviau išspręsdavo. O neturint nuojautos ir dar esant socialiniam gyvenimui labai komplikuotam, šis dvejų jėgų derinimas darosi labai sunkus. Reikia daugiau žinių semtis, reikia labiau pažinti vaiką — kodėl jis kartais pradeda sukilti prieš suaugusiųjų autoritetą.

Vaikas sukyla prieš tėvus tada, kai jam grėsmė atsiranda

Vaikas sukyla prieš tėvus tik tada, kai atsiranda grėsmė jo būčiai, jo brendimui bei vystymuisi. Vaikas turi savisaugos instinktą tokį, kaip ir kiekvienas gyvis. Kiekviena medžiaga turi pasipriešinimo jėgą — ji panaši yra instinktui. Šis savisaugos instinktas vaike, kaip ir kiekvienoje augančioje būtybėje, galima padalinti į dvi dalis: į savisaugos ir į savibrandos polinkius. Reiškia, vaikas nori apsisaugoti toks koks jis yra. Tai reiškia — kad jo nepaliesių, neišmestų iš grupės; žodžiu, kad jo niekas fiziniai nenuskraustytų. Bet vaikas turi dar daugiau norų: jis nori augti, bręsti, stiprėti ir tobulėti — tai savibrandos polinkis.

Tiesa yra, kad kai vaikas pajunta gresmę savo buvimui — savo kūnui ar savo brandai — tada jis sukyla. Iš grynai natūralios paskatos jis ima priešintis tada, kai kas jam ima grąsinti. Toks vaiko natūralus pasipriešinimas savo kenkėjui yra vaiko nepaklusnumo pradžia.

Pasiskaityti: Prof. A. Liaugminas, Ph. D.: Neklusnus Vaikas, Alvudo leidinys Nr. 2.

Tapyba brangesnė už deimantus

Huntington Hartford 1958 m. padovanojo Columbijos un-to prezidentui Rembrandto tapytą „Olandų admiralo portretą“. Tapybos žinovai teigia, kad šis portretas esąs Rafaelio Baltazare Castiglione portretas. Rankos liudija Rembrandtą, bet veidas — Rafaelio techniką. JAV atsirado 10,000 falsifikuotų Rembrandtų, nes senoji tapyba, kurios rinkoje nėra, brangesnė už deimantus. Giotio galima atskirti nuo Veronese, o Rembrandtą nuo Rafaelio.

NAUJIENOSE GALI RAŠYTI KIEKVIENAS IR APIE VISKĄ DRAUGAS IR BIČIULIS

GRAMERCY

Isteigta 1945 m.

TURINTI VNESPUSYLTORG LEIDIMĄ maisto ir dovanų siuntiniams iš U.S.S.R. sandėliu.

Pilnai garantuota. Pristatoma per 2-3 savaites.

Automobiliai, televizijos aparatai, dviračiai, skalbiamos mašinos ir t. t.

Katalogų prašykite angliškai arba lietuviškai.

GR 3 \$25.00

22 sv. kvietinių miltų, 4,5 sv. rūkytos salami, 25 uncijos šprotų, 7 uncijos maltos kavos, 400 cigarečių.

GRAMERCY SHIPPING CO.

118 East 28th Street
New York 16, N. Y. MU 9-0598
atidaryta 9-5, šeštad. 9-1.

PINIGAI Į U.S.S.R.

GRAMERCY INC., Išt. 1964

Turi Banko Departamento leidimą. Apdrausta iki \$20,000.00. Pilnai garantuota. Pinigai įteikiami per 2 savaites. Pilnai išmokama. Jokių atskaitymų. Vertė 9 rubliai už \$10.00. Persiuntimas iki \$30.00 — \$2.75.

Virš \$30.00 — 10%.

GRAMERCY INC.

744 Broad St., Newark, N. J.

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU

APIE SAVO NAMO INSULACIJOS PROBLEMAS

Dabar yra laikas tinkamai įrengti savo namą vasarai ir žiemai.



Mes turime išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies stako lentų ir namams materiolių.

CARR-MOODY LUMBER COMPANY

3039 SO. HALSTED STREET — Tel.: VICTORY 2-1272

STANLEY LITVINAS, Mrg. — LIETUVIAI SALESMONAI

KALĖDINĖS DOVANOS Į LIETUVĄ

Norite pasiųsti ypatingas dovanas — automobilius, šaldytuvus, motociklus, radijus, akordeonus, dviračius?

Norite pasiųsti nuosavų daiktų siuntinį? Ar pirkti prekes iš mūsų sandėlio?

Norite pasiųsti maisto siuntinį — standartinį ar iš Jūsų pasirinktų maisto produktų?

Reikalaukite naująjį katalogą.

Reikalaukite iš mūsų muitų sąrašą.

Reikalaukite naująjį katalogą.

CENTRAL PARCEL SERVICE, Inc.

220 SOUTH STATE STREET, CHICAGO 4, ILL.

Telef. WA 2-9354

Skyrius: 2618 West 63rd St., WA 5-2466

STATYBOS KONTRAKTORIUS,

TURIS VIRŠ 30 METŲ PATYRIMĄ

- STATO • REMONTUOJA • PERSTATO NAMUS •
- GARAZUS • KRAUTUVES IR KITUS PASTATUS •
- DARBININKAI APDRAUSTI.

LIUDAS STASAITIS

5523 S. CLAREMONT AVE. Tel. PR 8-8378

Saukti po 6 val. vak.

me pamatę iškabą, jog yra teisišiamas "parazitas Brodskis", bet Etkindą, kaip ir Grudniņą teisėja ir prokuroras nutildė.

Po to sekė kitos rūšies liudininkai — vamzdžių mituotojas Denisov, pensininkas Nikolajev, marksizmo ir leninizmo Muchino mokykloje dėstytoja Romasova, kurie nors sakėsi Brodskio ne tik neskaite, bet ir nematę, tačiau visai stengėsi jį nužeminti ir suniekinoti.

Dar Brodskį autoritetingai užstojo ir iškalbingai gynė Herceno Instituto profesorius, lingvistas, literatūros mokslininkas ir pats vertėjas Admoni, o kitas Rašytojų Sąjungos narys Voevodinas Brodskį peikė, kaip "antisocialų elementą" ir pagaliau visą teismo areną užvaldė prokuroras Sorokinas, sudirbdamas kaltinamąjį kaip "parazitą, chamą, chuliganą, moraliai supuvusį", o jo gynėjus pavadinė "seilę varvinančiais" "proselizgomis" (valkatomis), veltėdžiais (tunejadcy), utėlėmis ir vabzdžiais, kurių moralinį charakterį esą reiktų iširti.

Vienoje savo poezijoje Brodskis parašęs, kad Stockholmą jam daugiau davęs įkvėpimo negu Prahos Kremlius, kitoje kad Marksas būvęs senas, taukuotu pilvu apsirijikas, dar kitoj, kad "aš noriu spjauti į Maskvą!"

Toje vietoje teisėja Saveleva vėl kreipėsi į šių užrašų užrašinėtoją, kuri yra žurnalistė ir Rašytojų Sąjungos narė, įsakydama: "Tuojau liaukitės dariusi užrašinėjimus!"

— Drauge teisėja, prašau man leisti užrašinėti!

Teisėja: Ne! Aš nežinau, ką tamsta ten užrašinėji. Stokite! (Stenografiniai užrašai baigiasi).

Po to prokuroras Sorokinas savo filipikas dar drąsiau tęsė, kol pagaliau teisėja Saveleva pamatė, kad "teismas" užtenkamai paruoštas ir pasitraukė aptarti sprendimo.

Sugrįžęs salėn Leningrado miesto Dzeržinskio apygardos teismas perskaitė tokį sprendimą:

Brodskis sistemingai neatlieka sovietų piliečio pareigų, kas liečia jo paties asmeninę gerovę ir medžiaginių gėrybių produkciją, kas yra matyti iš jo dažno darbų keitimo. Jis buvo perspėtas MGB (Nacionalinio Saugumo Ministerijos) įstaigų 1961 metais ir milicijos 1962 metais. Jis prižadėjo imtis patslovaus darbo, bet jis nepadarė jokio apsisprendimo, dėl šio imtis darbo, rašydamas ir vakariniuose susirinkimuose skaitydamas savo dekadentiškas poemas. Iš raporto, gauto iš komiteto, veikiančio su jaunais poetais, matyti, kad Brodskis nėra poetas. Jis buvo pasmerkamas Vakarinio Leningrado laikraščio skaitytojų. Dėlto teismas pritaiko Ukazą iš 1961 m. vasario 4 dienos: išsiųsti Brodskį į tolimą vietovę penkerių metų laikui prievartos darbams.

Kalėjimo sargas, išvesdamas Brodskį, kreipėsi į gynybę, sakydamas: "Tai ką? pralošė savo bylą, drauge advokate?"

J. Pr.

Hdm.

Toro Muerto akmeninė biblioteka

Milžiniška skaitykla gamtoje

Prieš keletą savaičių nedidelis Peru mokslininkų būrys pradėjo tyrinėti didžiausią pasaulyje iki šiol žinomą "akmeninę biblioteką". Kadangi ši "biblioteka" yra tolimame pietiniame Peru kampe, tai tik nedaugelis mokslininkų žinojo apie jos egzistenciją. Taip pat vokiečių mokslininkai, kaip antai, H. D. Disselhofas ir Peru gyvenanti archeologė Marija Reiche, mimi šią grandiozinę uolų masę, kadaise — labai senais, nebeatmenamais laikais — naudotą, kaip milžinišką "braižymo stalą".

Tik neseniai, nugalėjus daugybę gamtinių kliūčių, pavyko pasiekti šią milžinišką akmeninę biblioteką ir pradėti sistemingą akmeninių piešinių tyrimą.

Virš Magės upės klonio guli milžiniškos uolų skeveldros, o fona sudaro ugniakalniai, kurių aukščiai siekia septynių kilometrų.

Šiomis uolų skeveldromis nusėtas maždaug devynių kvadratinį kilometrų plotas. Beveik visos uolos išbraižytos piešiniais: tai iš tikro milžiniškas akmenų albumas iš senovės laikų. Kadangi saulė stipriais spinduliais apšviečia visus šiuos kiek minkštokus akmenis, tai piešiniai ne iš karto pastebimi. Kiek čia iš viso gali būti tų piešinių, sunku net apytikriai nustatyti. Užtinki vis naujų staigmenų. Piešiniai dažniausiai vaizduoja elnius, gyvates, lapės, paukščius, jaguarus ir kitus gyvūnus — atrodo, kad čia skaitome milžinišką zoologijos vadovėlį. Netruksta ir žmonių paveikslų, tiesa, kiek gramozdiškų. Užtinkame taip pat keistokų abstrakčių piešinių ir piešinių, vaizduojančių saulę, mėnulį ir žvaigždynus. Žmonių veiduose dažnai aiškiai atvaizduoti ašarų pėdsakai — sunku pasakyti, ką tai reiškia.

Tik labai kruopštus tyrimas — ir toli gražu ne visada — padeda nustatyti, kuris piešinys ankstybesnis, kuris vėlybesnis. Taip pat sunku pasakyti, kurie paveikslai vaizduoja svarbesnius ir kurie menkesnius įvykius. Taip pat nelengvas scena, liečiančias religinius kultus, prilyginti kultų scenoms kituose žemynuose. Šitokie paveikslai užtinkami prie senovėje buvusio didelio kelio,ėjusio iš kalnų į lygumas. Kai kurie tyrinėtojai linkę manyti, kad šitie paveikslai visai nevaizduoja kokių nors religinių apeigų, o asmeniškų kieno nors atsiminimų. Reikia tikėtis, kad visa tai paaiškės tolimesnių tyrimų, vykdomų moderniomis priemonėmis, bėgyje.

GERBIAMAS NAUJIENŲ PRIETEL-
PAAUKODAMAS NAUJIENŲ MAŠI-
NŲ FONDUI ATLIKSI DIDELIŲ IR
GARBINGŲ DARBŲ. KIEKVIENA
DIDELE AŠ MAŽA AUKA BUS TŲ
KAMAI ĮVERTINTA

JONAS KINDERYS PADARĖ AMERIKA ARGENTINOJE

Tauragiškis Jonas Kinderys atvyko Argentinon 1928 metais. Pirmas darbas buvo Formozoje prie geležinkelio statybos, o paskui lygiai 30 metų išdirbo prie vienos mašinos Alpagatų fabrike Buenos Aires.

Apsivedęs su Felomena Dambrauskaite gražiai išauklėjo du sūnus: Alfredą, Radio ir T V techniką, jau atsitarnavusį Argentinos kariuomenėje ir Albertą, autų-mechaniką, atsitarnavusį laivyne. Duktė Alicia, ištekėjusi už Konstanto Latono, augina dukrele Zuzaną, pusantų metų amžiaus ir sūnų Daniel, gimusį pereiną gegužės mėnesį.

Kinderiai turi gražius namus gatvėje Soler 3850, Sarandi; TE. 207-3804 ir du autus — kolektyvus linijoje 116, kainavusių po tris milijonus pezo. Vairuoja abu sūnus ir žentas. (Nr. 139 ir 146).

Kinderiai yra neperskiriami draugai su Martynu Ziminsku, padariusiu Ameriką vilnų ir odų pramonėje.

Smalsumas

Vienas įsilaužėlis, pagautas *in flagranti*, pareikalavo atidėli bylą, nes jo advokatas susirgo.

— Bet, — pasakė teisėjas, — jus suėmė įsilaužimo metu ir, be to, jūs visai ir nesigynėte. Ką gali pasakyti jūsų advokatas?

— Štai, pone teisėjau, — atsakė vagis, — tai aš ir norėčiau išgirsti!

Surinko E. J.

Margumynai Gana!

De Gaulle lankėsi Meksikoje ir, suprantama, nuolat buvo kviečiamas čia vienur, čia kitur. Vienų iškilmingų pietų metu De Gaulle, sentu papratiu paėmęs stiklą, nušluostė jį servetėle. Pamales tai, tarnas tučiuojau atnešė kitą stiklą. De Gaulle ir vėl jį nušluostė. Tarnas atnešė vėl kitą stiklą. Čia generolas neiškentė ir pasakė gryną ispanų kalba:

— Dabar jau gana, mano mielas! Nejaugi jūs norite, kad aš iššluostyčiau visus jūsų stiklus?

Po dviejų metų

Monsieur Verdoux iš Grenoblio stovėjo prie atdaro lanogo greitajame traukinyje Lyon — Marseille. Staiga ponas Verdoux nusičiaudėjo, ir jo dantų plokštelė nukrito į kviečių lauką. Traukinio palydovas pažadėjo ponui Verdoux rasti plokštelę. Ir iš tikro, dviem metams praėjus, ponas Verdoux gavo plokštelę paštu su lydraščiu: "Tikiuosi, kad Tamsta dar nemirė badu".

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS
"NAUJIENAS" SKAITO VISŲ
SROVIŲ ŽMONĖS: DARBININKAI,
BIZNIERIAI, PROFESIONALAI,
DVASININKAI, VALSTYBININKAI,
MOKSLININKAI. JIE ŽINO, KAD
"NAUJIENOS" PADUODA TEISINGIAUSIAS
ZINIAS IR GERIAUSIUS
RAŠTUS

COSMOS PARCEL EXPRESS CORPORATION

PRANEŠA, kad sudarė naują sutartį su V/O Vnešporsylforg priimti MAISTO PRODUKTŲ siuntinių dovanas giminėms gyvenantiems SSSR.

Pristatymas skubus iš maisto sandėlių, esančių Sovietų Sąjungoje. Kainos prieinamos.

Pageidaudami katalogų, kreipkitės į bet kurį mūsų skyrių arba į vyriausią įstaigą:

45 West 45th Street,
New York, N. Y., 10036, Room 1101
Tel. CI 5-7905

DONALD PETKUS

ANTHONY PETKUS

A. PETKUS & SŪNUS

NAUJA KOPLYCIA
MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 West 71st Street

(Maplewood gatvės kampas)

GRovehill 6-2345

TOwnhall 3-2108

Pilnas laidotuvių aptarnavimas, įskaitant karstą ir pasinaudojimą mūsų gražiomis koplyčiom, yra nuo \$375.00; \$430.00; \$595.00; \$650.00; \$695.00; \$750.00; \$875.00; \$895.00; \$945.00; \$975.00; \$900.00 ir daugiau. Karstą galima pasirinkti koplyčioje.

GRAŽIOS INDIVIDUALINĖS KOPLYČIOS
MASINOMS PASTATYTI AIKŠTE

Lietuviams teikiama šios rūšies patarnavimus 30 metų.

MENO ŽINIOS

Redaguoja MIKAS SILEIKIS

TRUMPAI IŠ MENO ISTORIJOS

Renesansas Venecijoje

15 Venecijos tapytojų

(Tęsinys)

XV ir XVI šimtme. Venecija davė gerų skulptorių ir tapytojų, kaip Lombardi, Bellini, Veronese, Lorenzo Lotto, Giorgione, Mantegna, Titianus, Tiepolo ir kt. Venecijos mokykla egzistavo antroje XV š. dalyje, tačiau šios mokyklos užuomazgos reikia ieškoti anksčiau buvusių dviejų mokyklų ankstyvesniame laikotarpy. Pirmoji mokykla sudarė savo centrą Murano saloje, kur Sienos tapytojai dirbo bizantinio meno įtakoje. Viduryje XV š. Vivarini šeima davė keletą žymesnių meistrų. Alvise Vivarini gimė 1450 m., buvo Lorenzo Lotto mokinys. Antroji primitivi Venecijos menininkų mokykla buvo įsteigta Jacopo Bellini, dviejų didžiųjų tapytojų Gentile ir Giovanni tėvo. Jacopo buvo Umbrijos tapytojo mokiniš, o Gentile da Fabriano, atrodo, daugiau buvo patėkęs Paduvos mokyklos įtakon, kuri ir yra tikroji Venecijos meno mokyklos motina.

Paduva buvo politiškai priklausoma Venecijai nuo 1222 metų, turėjusi universitetą, galėjo susisiekti su Prancūzija ir Reinu. Paduva buvo kultūros centras šiaurinėje Italijoje. Florencijos menininkai, pvz. Giotto, Donatello ir kt. vyko čia mokytis. Donatello čia išbuvo 10 metų (1443-1453). Paduvos mokykla yra florentinišiams elegantiškumo, skonio ir stiliaus įkvėpimas, paremta greko - romaniniu bareljefu. Gotikinis stilius nebuvo populiarius, bet jo visiškai neatmetė iki XVI šimtme. Mantegna vaidino svarbią rolę savo freskomis, klasikos ir gotikos stiliais. Mantegnos stilius ir technika — piešiniai ir graviūros — buvo labai skirtingos nuo Giotto ir raumeningojo klasikinio stiliaus bei akademinės mokyklos. Mantegna darė didelę įtakos Bellini ir kartu visai Venecijos mokyklai. Didžiausios Venecijos meno vertybės ir naujas posūkis klasicizman nulėmė Venecijos dailės raidą.

Italai jau žinojo

Sicilietis Antonio Messino (1444. Jo mirimo data nėra žinoma.) mokėsi Flamuose. Tėnai iš Van Eyck sužinojo aliejinės tapybos procesą, kaip naują išradimą. Vėliau jis atvyko į Veneciją mokytis ir papasakojo kolegoms apie naują išradimą — aliejinę tapybą. Tačiau, manoma, kad Veneci-

jos menininkai, kurie lengvai susiekdavo su flamais, jau žinojo apie Van Eyck išradimą pirma Messinos.

Kaip buvo aliejiniai dažai vartojami prieš Velasquezą, kuris pirmas pradėjo pilnai naudoti aliejinis dažus? Pirmo, dažus maišydavo su kiaušinio baltimu. Kai paveikslą užbaigdavo temepros dažais, tada uždėdavo aliejų, kad blizgėtų. Apačioje buvo gryno pigmento kreida, sumaišyta su kiaušinio baltimu. Žinoma, reikėjo didelio atsargumo, kad nesugadinti paveikslu aliejum tepant. Mūsų laikais aliejiniai dažai turi įvairių cheminių priemaišų, ne visi jie gerai išsilaiko. Tačiau aliejus ir lakas paveikslus parudina.

Intelektualus asketizmas

Venecija buvo labai asketiška intelektualiai, nes ji turėjo ir politinę geresnę tvarką. Ji buvo tiek savistovi, kad turėjo net inkvizicijos nepriklausomą nuo Romos sistemą. Gale XV šimt. jų madonos ir bendrai religinis žanras įgauna naują charakterį. Istorikas S. Reinach teigia, kad Neapolio tapytojų koloritas pilkas ir net juodas, nežiūrint to, kad ten klimatas saulėtas. Venecija, ypač žiemos metu daugiausia miglų apsupta, tačiau Venecijos tapytojų paveikslai gyvi, spalvingi. Tai priklauso nuo menininkų moralinės ir dvasinės sveikatos.

Titiano ir flamų Rubenso tapyba, gryniasias spalvingumo pavyzdys. Florencijos patyrusių meistrų tobulą piešinį spalvos tikslai papildo, bet ne iš pagrindų jos sudaro kartu piešinį ir spalvingumą. Venecijoje nuo Giorgione laikų, tapyba — sau tapyba: santykiauja su atmosfera, nors iki Leonardo da Vinci laikų, kuris suprato, kad spalva ir šviesa yra vienas ir tas pats dalykas, nekreipta dėmesio.

Giovanni Bellini, kuris mirė būdamas 86 metų (1430-1516), buvo toks įvairus ir pajėgus, kad pats liko tapybos mokykla Venecijoje. Pirmieji jo tapiniai sausi, be atmosferos, panašūs į Mantegna darbus. Vėlesnės jo kompozicijos — meistriškos — neliko mažiausios jo buvusio mokytojo įtakos.

Giorgione, kuris mirė šešiais metais anksčiau už Bellini, jo darbštumas ir nuoširdus atsidavimas tapybai, suvedė visus kelius nuo Mantegna iki Titiano. Tiesa, Carpaccio taip pat talentingų pasakų kūrėjas, plačios vaizduotės menininkas.



ALFONSAS DARGIS

"SUSIJUNGIMAS"

H. BLISKIO PARODA

Santaros - šviesos suvažiavimo metu Tabor Farmoje, rugsėjo 8-13 d. d. dail. Henriko Bliskio bus dailės darbų paroda. Bliskis jau spėjęs pasižymėti grafikoje.

Studijuoja Ch. Meno Institute.

Premijuotų paveikslų paroda

Chicagoje Bell Savings vidurmiesty languose išstatė Springfieldo mugėje premijuotų paveikslų galeriją. Vykusioje 1964 m. rugpiūčio mėn. Springfielde, Ill., dailės parodoje, kuri buvo jau 18-ta iš eilės, buvo duota apskiai premijų. Pirmą premiją laimėjo Billy Morrow Jackson (Urbana, Ill.) už realistinę tapybą "Class of 1964". Laverne Fromberg (Peoria, Ill.) laimėjo antrą premiją už realistinę tapybą. Lee Knight iš Iowa City, Iowa — 2-ą premiją. Desmond Mc Lean iš Normal, Ill., M. J. Klizman iš Iowa City, Iowa — po antrą premiją.

Pirmą premiją už akvarelę laimėjo Lee Weiss. Kiti čikagiečiai laimėjo pagyrimus bei mažesnes premijas.

Beje, Nicholas Brilsky, Urbana, Ill., Illinojaus universiteto meno skyriaus mokytojas, laimėjo antrą premiją už tapybą.

Jury Komisijai buvo pristatyta 558 eksponatai, o priimta buvo tikslai 113 darbų. Šioje parodoje dalyvavo ir dail. A. Cooper-Skupas.

Reikia konstatuoti, kad iš premijuotų darbų tikslai vienas abstraktus tapinys, bet geras.

Giorgione (1478-1510) trumpame gyvenime savo švelnumu suvienijo Carpaccio su savo maestro Bellini ir pralenkė savo bendralaikius nepaprasta teptuko magija. Jis, kaip ir florentinietis Botticelli, tapė alegorinius paveikslus ir žymių žmonių portretus. Nė vienas kitas Venecijos tapytojas tiek nepasižymėjo klasika ir mitologine tapyba, kiek Titianus Vicelli. Titianus labiau išskėlė Venecijos Renesansą, negu Bellini ar po jų Tiepolo.

Sekantį kartą bus plačiau apie Titianą ir pagonišką teologiją bei mitologiją Renesanso dailėje.

(Bus daugiau)

VYKSTA PARODOS

Dargio ir Mončio paroda Clevelande

Rugsėjo 12 d. Gallery International, 13218 Superior Ave., Clevelande, atidaroma dail. Alfonso Dargio tapybos ir skulptoriaus Antano Mončio paroda.

Dargis išvyko į Europą, anksčiau gyveno Rochester, N. Y. Mončys gyvena Paryžiuje. Abu menininkai gražiai reiškiasi tarptautiniame meno pasaulyje. Apie jų kūrybą gražiai atsiliepia visa spauda.

Paroda baigsis spalio 15 d. Lietuviams patartina pamatyti šią jų parodą.

K. Zoromskio paroda Detroite

Rugsėjo 13 d. Detroito International Institute atidaroma newjorkiečio dailininko Kazimiero Zoromskio tapybos paroda.